

Elias Helminen ja Timo Tilli

”EN TIEDÄ VIELÄ OIKEEN, MITÄ SE
MEINAA”

Tutkimus eteläpohjalaisten yläkoululaisten Protu-
tietoudesta

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogikoulutus

Marraskuu 2016

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

	Opinnäytetyön päivämäärä 1.11.2016
Tekijät Elias Helminen ja Timo Tilli	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Yhteisöpedagogikoulutus
Nimeke ”En tiedä vielä oikeen, mitä se meinaa” Tutkimus eteläpohjalaisten yläkoululaisten Protu-tietoudesta	
Tiivistelmä Protu eli Prometheus-leirin tuki ry perustettiin vuonna 1990 tarkoituksenaan järjestää poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomia aikuistumisleirejä. Yhdistyksen järjestämien Prometheus-leirien määrä on kasvanut yli parinkymmenen vuoden aikana huomattavasti ja kasvaa edelleen, mutta silti monet nuoret eivät ole kuulleetkaan Protusta tai Prometheus-leireistä. Protusta on tehty melko vähän tutkimuksia, joten tällaiselle on tarvetta. Tässä opinnäytetyössä selvitetään kuinka hyvin eteläpohjalaisten yläkoulujen oppilaat tuntevat Protun ja sen tarkoituksen. Opinnäytetyössä selvitetään myös mitä kautta oppilaat haluaisivat saada tietoa Protusta ja mitä mielikuvia heillä siitä herää. Opinnäytetyössä annetaan osviittaa siitä, kuinka moni yläkouluikäisistä nuorista tietää Protusta ja mitä kautta he haluaisivat siitä tietoa saada. Kyselyaineisto (n=153) kerättiin käyttäen Webropol-työkalua ja lähettämällä kysely sähköisessä muodossa kaikkiin Etelä-Pohjanmaan yläkouluihin. Kyselyyn vastanneista oppilaista 8,5 % omasi jotakin tietoa Protusta. Mielekkäimpinä vaihtoehtoina Protusta tiedottamisesta oppilaat pitivät koulua, sosiaalista mediaa ja internetiä. Suurella osalla vastaajista ei ollut minkäänlaisia mielikuvia Protusta. Positiivisia mielikuvia oli 8,3 % ja negatiivisia mielikuvia yhtä monella. Kyselyn mukaan nuorten vähäinen tietämys johtuu Protun olemattomasta koulutiedottamisesta, mutta myöskään esimerkiksi opettajilta tai nuorisotyöntekijöiltä nuoret eivät saaneet juurikaan tietoa Protusta. Tutkimuksen keskeisinä johtopäätöksinä voidaan todeta, että Protun tulisi kehittää ja lisätä koulutiedotustaan huomattavasti, sekä kyetä toteuttamaan sitä entistä laajemmin. Koulutiedotuksen avuksi voisi olla hyvä kehittää jonkinlainen valmis toiminnallinen paketti, jota koulutiedottajat voisivat hyödyntää tiedottamisessa. Myös sosiaalisen median hyödyntämistä olisi hyvä ottaa tarkkailun alle ja seurata, mitä sosiaalisen median kanavia nuoret seuraavat. Tällä tavalla Protu saisi tietää, mitä niistä on hyödyllisin käyttää myös tiedottamiseen.	
Asiasanat (avainsanat) Aikuistumisleiri, protu, Prometheus-leiri, tiedotus, koulutiedotus, nuorisotiedotus	
Sivumäärä 28+3	Kieli Suomi
Huomautus (huomautukset liitteistä) LIITE 1. Kyselylomake	
Ohjaavan opettajan nimi Katja Komonen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Prometheus-leirin tuki ry, Jaakko Tiinanen

DESCRIPTION

	Date of the bachelor's thesis 1.11.2016
Authors Elias Helminen ja Timo Tilli	Degree programme and option Community Educators degree
Name of the bachelor's thesis "I don't really know what it means yet" Study about what upper comprehensive school students from South Ostrobothnia know about Protu.	
Abstract <p>Protu, formally known as Prometheus-leirin tuki ry was founded in 1990 with a meaning to organize politically and religious-free growing-up camps. After it was founded the amount of organized camps has been growing a lot and is still growing. Despite the growing of Protu, there are many young people who haven't even heard about Protu or Prometheus camps. There has been made only a few studies about Protu so that's why there is a need for this kind of study.</p> <p>This thesis studies how well upper comprehensive school students from South Ostrobothnia know about Protu and its meaning. It'll also study where the students want to get the information about Protu and what kind of images they have about it. This thesis will guide how well young people know about Protu and how they want to get the information about it. The data was gathered through a questionnaire (n=153) by sending it to all South Ostrobothnia upper comprehensive schools. The questionnaire was made and analyzed with Webropol-software.</p> <p>8,5 % of the students that answered to the questionnaire knew something about Protu. The students wanted the information about Protu mostly from school, social media and internet. Large amount of the answerers didn't have any kind of images of Protu. 8,3 % of the students had positive images and the same amount had negative images. The questionnaire shows that the reason why students have only a little knowledge about Protu is the absent of Protu's school informing. Students don't also get the information for example from teachers or youth workers.</p> <p>The main conclusions of this study are that Protu should develop and increase their school informing and be able to execute it more comprehensive. To help the school informing it could be good to develop some kind of functional informing package that the school informers could exploit in informing. Protu should also take social media under observance and monitor what social medias channels young people are using. That way Protu could decide what channels they should be using in informing.</p>	
Subject headings, (keywords) Growing-up camp, protu, Prometheus camp, school informing, youth informing	
Pages 28+3	Language Finnish
Remarks, notes on appendices Appendix 1. Questionnaire	
Tutor Katja Komonen	Bachelor's thesis assigned by Prometheus-leirin tuki ry, Jaakko Tiinanen

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	PROTU	2
2.1	Protun historia	2
2.1.1	Protun toiminta	3
2.1.2	Prometheus-leirit	4
2.1.3	Protun ja Prometheus-leirien tavoitteet	6
2.2	Prometheus-leiri aikuistumis- ja siirtymäriittinä	8
3	TIEDOTTAMINEN JA KOULUTIEDOTUS	9
3.1	Mitä tiedottaminen on?	9
3.2	Koulutiedottaminen	11
3.3	Protun tiedottaminen	11
4	TUTKIMUSPROSESSIN ETENEMINEN	14
4.1	Tutkimuskysymykset	14
4.2	Tutkimusmenetelmä	14
4.3	Aineistonkeruuprosessin eteneminen	15
4.4	Aineisto	16
5	TUTKIMUSTULOKSET	17
5.1	Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen oppilaiden tietämys Protusta	17
5.2	Oppilaiden toiveet Protusta tiedottamisesta	19
5.3	Oppilaiden mielikuvat Protusta	21
5.3.1	Mielikuvat yleisellä tasolla	21
5.3.2	Leiriin assosioidut mielikuvat	23
5.3.3	Protusta tienneiden mielikuvat	24
6	POHDINTA	25
	LÄHTEET	29

LIITE

1 Kyselylomake

1 JOHDANTO

Aikuistumisleireillä on Suomessa pitkät perinteet, mutta ne ovat olleet tyypillisesti johonkin uskontoon sidottuja. Tunnetuimpana esimerkkinä tästä ovat rippileirit. Protu eli Prometheus-leirin tuki ry toimii tässä yhtenä poikkeuksista ja järjestää poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomia aikuistumisleirejä sekä yläkouluikäisille että sitä vanhemmille. Leireillä keskustellaan ja syvennyttään pohtimaan erilaisia, paikoitellen hyvin syvällisiäkin, aiheita kuten esimerkiksi maailmankatsomuksia, seksuaalisuutta, ihmissuhteita, erilaisuutta ja syrjintää. Leirien tarkoituksena ei ole istuttaa valmiita maailmankatsomuksia ja näkemyksiä nuoriin, vaan saada heitä pohtimaan asioita itse. Virheellisistä käsityksistä huolimatta esimerkiksi rippikoulu ja Prometheus-leirit eivät ole toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja ja nuoren on mahdollista käydä halutessaan, vaikka molemmat. Leirit olivatkin alun perin kohdennettuja pääasiassa uskontokuntiin kuulumattomille nuorille, mutta nykyään leireille ovat tervetulleita kaikki. (Vantaan sanomat 2011.)

Protua ja ihmisten tietämystä siitä ja sen toiminnasta ei ole Suomessa tutkittu juurikaan. Nuorten tietämystä Protusta ja sen toiminnasta taas ei ole tutkittu lainkaan ja tästä syystä uudelle tutkimukselle on tarvetta. Omakohtaisten kokemustemme perusteella tieto Protusta ja sen toiminnasta ei tavoita lähellekään kaikkia Suomen nuoria.

Yhteyshenkilömme Protusta kertoi, että Etelä-Pohjanmaalta ei tule juurikaan osallistujia Prometheus-leireille. Protu tilasi tämän tutkimuksen kartoittamaan sitä, mitä eteläpohjalaiset nuoret tietävät Protusta ja sen toiminnasta. Tutkimuksemme käsittelee eteläpohjalaisten yläkoulujen oppilaiden Protu-tietouden lisäksi sitä, millaisia mielikuvia heillä siitä on ja mitä kautta he haluaisivat saada Protusta tietoa.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Mitä eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat tietävät Protusta ja sen toiminnasta?
2. Mikä mielikuva eteläpohjalaisilla yläkoulujen oppilailla on Protusta?
3. Mitä kautta eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat haluaisivat saada tietoa Protun toiminnasta?

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen oppilaat (N=6418). Tutkimusaineisto kerättiin joulukuussa 2015 lähettämällä sähköinen Webropol-lomake kaikkiin Etelä-Pohjanmaan yläkouluihin. Kyselylomake löytyy liitteestä 1. Tutkimusaineisto koostuu n=153 vastauksesta. Tämä opinnäytetyö tarjoaa ajankohtaista tietoa eteläpohjalaisten yläkoulujen oppilaiden Protu-tietoudesta, mielikuvista ja heille mielekkäistä tiedotuskanavista. Tämän tutkimuksen avulla saatua tietoa Prometheus-leirin tuki ry voi hyödyntää strategiassaan ja tiedotuksessaan.

2 PROTU

2.1 Protun historia

Protun eli Prometheus-leirien tuki ry:n nimi juontaa juurensa Prometheus-jumalasta, joka esiintyy kreikkalaisessa tarustossa. Tarun mukaan Prometheus loi ihmiset Zeuksen kanssa. Prometheus ei kuitenkaan pitänyt Zeuksen ajatuksesta pitää ihmistä alkeellisena olentona, vaan rakasti ihmisiä ja halusi opettaa näille tulen salaisuuden ja tästä tarun mukaan ihmisen kehitys alkoi. Prometheus ei taipunut jumalten edessä puolustaessaan ihmisiä ja näin hänestä tuli inhimillisen kulttuurin suojelija. (Niemelä 2002, 112.)

Hartikaisen (1984) mukaan Suomessa järjestettiin vuonna 1984 ensimmäistä kertaa siviilikonfirmaatio. Vapaa-ajattelijain liitto ja Forssan vapaa-ajattelijat pitivät tällöin kaksi päivää kestävästä varjorippikoulusta, jolle osallistui 30 nuorta. Leirin ajatuksena oli tarjota uskontokuntiin kuulumattomille nuorille maailman- ja elämäkatsomuksellisia virikkeitä. (Niemelä 2002, 113.)

Vuonna 1988 erään koulun yläastelaiset alkoivat pohtimaan elämäkatsomustiedon tunneilla mahdollisuutta järjestää uskonnottomien aikuistumisleirejä ja jo samana keväänä FETO ry., eli Filosofian ja elämäkatsomustiedon opettajien yhdistys, alkoi suunnittelemaan ensimmäistä Prometheus-leiriä. Tämä ensimmäinen Prometheus-leiri järjestettiin heti seuraavan vuoden kesänä. Vuonna 1990 perustettiin Protu eli Prometheus-leirin tuki ry., jonka tehtävänä on ollut leiritoiminnan ylläpitäminen siitä lähtien (Niemelä 2002, 113).

Perustettaessa Protu oli hyvin pieni yhdistys ja ensimmäiselle leirille osallistuikin vain noin koululuokallinen nuoria. Leiritoimintaa oli alussa muutenkin kesäisin niukasti, eli vain muutama leiri kesässä. Toiminta on kuitenkin kasvanut vuosien saatossa, ja toiminta oli jo moninkertaistunut vuonna 1994, jolloin leirejä järjestettiin 22 ja niihin osallistui lähes 300 nuorta. Kasvu ei kuitenkaan loppunut tähän ja vuonna 2001 leirejä järjestettiin jo 49 ja niille osallistui yli 600 nuorta, eli noin prosentti 15-vuotiaiden ikäluokasta. Prometheus-leirejä on useaan lähtöön, kuten esimerkiksi pyörä-, vaellus-, teatteri- ja ekoleirejä. (Niemelä 2002, 113.)

2.1.1 Protun toiminta

Protun tarkoituksena on järjestää uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumattomia aikuistumisleirejä nuorille. Yhdellä leirillä on noin 15 nuorta sekä seitsemän henkilökunnan jäsentä ja leirit kestävät viikon. Leireillä keskustellaan ja pureudutaan elämää koskeviin kysymyksiin muun muassa draaman, leikkien ja väittelyiden avulla ja vietetään yhteistä aikaa. Leirit ovat suunnattu pääosin 8. tai 9. luokan käyneille nuorille. (Prometheus-leirin tuki ry 2015a.)

Prometheus-leirien parissa työskentelee kymmeniä nuoria vuoden ympäri muun muassa leiripaikkojen varauksen, ohjaajien ja apuohjaajien rekrytoimisen, heidän kouluttamisensa ja leiriesitteiden toimittamisen parissa. Suurin osa Protun aktiiviporukasta on alle tai hieman yli 20-vuotiaita nuoria, jotka ovat itse käyneet aikaisemmin Prometheus-leirin. (Prometheus-leirin tuki ry 2015a.)

Suurin osa Protun toiminnasta tapahtuu vapaaehtoistoiminnan voimin, ja Protulla onkin vain kaksi palkattua toimistotyöntekijää. Yhdistys kertoo sivuillaan, että vapaaehtoisten työmäärä vastaa vähintään 30 ihmisen ympärivuotisen ja kokopäiväisen työmäärää. Protun toiminnan ydin koostuu Prometheus-leireistä, joiden suunnitteleminen ja toteuttaminen ovat tärkein ja työläin ja samalla monien mielestä myös mielekkäin osa yhdistyksen toimintaa. Leireille tarvitaan vuosittain 150 ohjaajaa ja 350 apuohjaajaa, ja nuoret voivat itse hakeutua näihin tehtäviin. Leireillä toimii myös kokki, jonka ei tarvitse toimia täysin vapaaehtois pohjalta vaan hänelle maksetaan pieni korvaus työstä. (Prometheus-leirin tuki ry 2015b.)

Protun jäseneksi voi liittyä kuka tahansa ja jäsenmaksut ovatkin tärkeässä roolissa Protun rahoituksessa. Myös rekisteröidyt yhdistykset, jotka hyväksyvät Protun tarkoituksen, voivat liittyä jäseneksi. Yhdistyksellä on noin 4000 jäsenmaksun maksanutta jäsentä. Yhdistykseen liittyminen avaa erilaisia mahdollisuuksia osallistua Protun toimintaan. Jäseneksi liittymällä henkilö tai yhdistys voi myös tukea yhdistyksen toimintaa, vaikka ei haluaisikaan osallistua varsinaiseen toimintaan. Jäsenet pääsevät ottamaan kantaa yhdistyksen asioihin muun muassa Protun verkkosivuston keskustelufoorumilla ja yhdistyksen kokouksissa (Prometheus-leirin tuki ry 2015b). Tämän lisäksi he saavat myös Protu-lehden, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa ja jota painetaan aina noin 3000 kappaletta (Protu-lehti 2015).

Prometheus-leirien käyneille järjestetään myös erilaista toimintaa. Tästä ovat esimerkkinä syysleirit, paikallistoiminta ja valtakunnalliset tapahtumat. Halutessaan jokainen voi myös ryhtyä kouluttajaksi, koulutiedottajaksi tai liittyä Protun jaostoihin ja työryhmiin, joissa pääsee toimimaan erilaisissa tehtävissä. (Prometheus-leirin tuki ry 2015b.)

2.1.2 Prometheus-leirit

Alun perin Prometheus-leirit rakennettiin rippileirien rakenteen mukaan jättämällä luonnollisesti uskonnollinen sisältö pois (Niemelä 2002, 114). Leireillä käsitellään erilaisia päivittäin vaihtuvia teemoja, joita voivat olla muun muassa päihteet, tulevaisuus tai yhteiskunta ja jokainen leiri on aina hieman erilainen. Teemoja käsitellään yleensä keskustelemalla, mutta myös väittelemällä, leikit, piirtäminen, näyttöleminen tai vain kesäpäivästä nauttiminen voivat toimia käsittelytapoina. Leireillä jokainen saa muodostaa oman mielipiteensä aiheista ja kaikkia myös kuunnellaan. Myös perinteiset leiri-aktiviteetit kuten saunominen, makkaran paistaminen iltanuotiolla, yhdessä oleminen ja tunnelmointi kuuluvat Prometheus-leirien sisältöön. Leireillä tapaa myös uusia ihmisiä ja monet nuoret ovat solmineet niiden aikana pitkiä, jopa elinikäisiä ystävyysuhteita. (Prometheus-leirin tuki ry 2015c.)

Leireillä vallitsee vahva ja monipuolinen keskustelukulttuuri, ja keskusteleminen käsittääkin ison osan leirien sisällöstä. Keskusteleminen on kuitenkin Protun mukaan erilaista kuin esimerkiksi kouluissa, ja leireillä käytetäänkin useita erilaisia

keskustelutapoja. Pienryhmä- ja parikeskustelujen lisäksi asioista puhutaan välillä koko leiryhteisön kesken ja välillä keskusteluihin saattaa osallistua vaikkapa leirin kokki tai kutsuttu vierailija. Kokemuksien ja ajatuksien jakaminen, ”fiilistely” tai oman elämän ja maailman pohtiminen ovat leirikeskusteluissa mahdollisia asioita ja jokainen voi osallistua omalla tavallaan. Jotkut leiriläiset kuuntelevat enemmän ja kommentoivat vain toisinaan ja toiset taas ovat luontevimmillaan puhuessaan. Parhaimmillaan keskusteluissa päästään luomaan jotain uutta jo ennalta olemassa olevien tietojen ja käsityksien pohjalta. (Prometheus-leirin tuki ry 2015c.)

Nykyisin Protu järjestää vuosittain noin 70 Prometheus-leiriä. Leirin käyvien määrä on ollut loivassa laskussa vuodesta 2010 lähtien (Prometheus-leirin tuki ry:n strategia 2013, 1). Vuoden 2015 kesällä nähtiin kuitenkin huomattava nousu, kun leirejä järjestettiin 62 kappaletta ja niillä kävi yli 10 % enemmän kävijöitä aikaisempaan verrattuna, eli kaiken kaikkiaan lähes 880 nuorta. Vuodelle 2016 Protu suunnittelee leirien määrän nostamista kahdella samalla tavoitellen 930 leiriläistä. (Prometheus-leirin tuki ry 2015d.)

Protu järjestää myös erilaisia erikoisleirejä. Tällaisia ovat esimerkiksi kuvataideleirit, jossa teemoja käsitellään enemmän kuvataiteen keinoin, ja musiikkileirit, jossa vastaavasti teemoja käsitellään musiikin avulla. Näiden lisäksi Protu järjestää muun muassa liikuntaleirejä, joissa liikeilmaisuus ja liikunnalliset keinot ovat vahvasti mukana teemojen käsittelyssä (Prometheus-leirin tuki ry 2015e). Protu järjestää myös leirejä tavanomaisen leiri-ian ylittäneille ja näitä kutsutaan seniorileireiksi. Seniorileirit ovat suunnattuja 16–20-vuotiaille ja heidän ikänsä huomioidaan leiriohjelman suunnittelussa. Seniorileireillä myös apuohjaajat ovat tavanomaisesti keskimääräistä vanhempia (Prometheus-leirin tuki ry 2015f). Kesällä 2016 järjestetään myös kaksi aikuisleiriä. Nämä leirit ovat tarkoitettuja yli 20-vuotiaille, jotka eivät ole olleet aikaisemmin Prometheus-leirillä (Prometheus-leirin tuki ry 2015g). Protu järjestää myös leirejä ruotsiksi ja englanniksi.

Leiripaikkoina toimii tavallisia leirikeskuksia, jotka sijaitsevat kaukana kaupunkien hälinästä ja kiireestä. Leirikeskusten rauhallinen ympäristö on omiaan luomaan tunnelmaa ja miellyttävää ilmapiiriä. Leirin päätöspäivänä järjestetään Prometheus-juhla, johon leiriläisten ystävät ja sukulaiset voivat myös osallistua. Juhlassa esitetään

ohjelmaa, jota leiriläiset ovat etukäteen suunnitelleet ja sen lisäksi jokaiselle leiriläiselle jaetaan todistus leirin käymisestä sekä Protu-koru. (Prometheus-leirin tuki ry 2015c.)

2.1.3 Protun ja Prometheus-leirien tavoitteet

Prometheus-leirien kasvatusperiaatteet pohjautuvat humanismiin. Prometheus-leirien ohjaajat voivat sitoutua noudattamaan Humanismikasvattajien liiton määrittelemää ohjeistusta määrittelemistään periaatteista. Tämän tarkoituksena on se, että kaikki leirit toimisivat samaan päämäärään pyrkien. Humanistisen elämäkatsomuksen ajatuksena on, että kokemamme maailma on kaikki mitä tiedämme elämästä. Humanismin mukaan ihmisellä on vastuu maailmasta, ja jotta pystymme ymmärtämään ja tulkitsemaan kokemuksiamme, tarvitsemme avointa mieltä ja järjenkäyttöä. Humanistisen kasvatuksen päämääränä on yksilö, joka hyväksyy itsensä ja omaa eettisen suhtautumisen toisiin. Päämääriin kuuluu myös demokraattisten yhteisöiden ja oikeudenmukaisen ja toisista ihmisistä välittävän maailman luominen, sekä ihmisen vastuun luonnosta ymmärtämisen (Niemelä 2002, 113–114). Näiden lisäksi Protun tavoitteisiin kuuluu maailman rakentaminen, mikä tapahtuisi rauhan, oikeudenmukaisuuden ja toisista välittämisen ehdoin (Prometheus-leirin tuki ry 2015h).

Prometheus-leirien pääajatuksena on avoin ja utelias pohtiminen. Protussa ajatellaan, että kun nuorille annetaan mahdollisuus pohtia erilaisia näkemyksiä, he kykenevät itse valitsemaan elämäkatsomuksensa. Leirien tavoitteena ei ole määrätä tai neuvoa ketään valitsemaan uskontoaan tai elämäkatsomustaan. Tästä huolimatta Protu haluaa välittää nuorille kuvaa humanismista ja sen arvopohjasta. Uskontoja ei varsinaisesti oteta esille ennen kuin vasta leirien lopussa, jolloin keskitytään maailmankatsomukseen liittyviin keskusteluihin. Niissä jokainen voi miettiä ja arvioida uskontoja avoimesti ja ilman tuomitsemisen pelkoa. Jokainen leiriläinen saa kuitenkin myös käsitellä leirien teemoja ja aiheita omasta näkökulmastaan, jolloin myös uskonnolliset näkökulmat ovat täysin mahdollisia. Niitä sitten käsitellään humanismille tyypilliseen tapaan avoimuuden ja kriittisyyden kautta. (Prometheus-leirin tuki ry 2015h.)

Leireillä pyritään luomaan turvallinen, luottavainen ja kasvattava ilmapiiri ja saamaan nuoret ymmärtämään, että on hyväksyttävää myös erehtyä. Leirien tavoitteena on antaa nuorille kokemus siitä, että heidät hyväksytään sellaisina kuin he ovat, ja että heitä kuunnellaan. Tämän ja toisten kokemusten ja näkökulmien kuuntelemisen kautta nuoret

voivat oppia hyväksymään toiset, ja tämä voi auttaa hahmottamaan asioita myös muiden näkökulmasta. Protu pyrkii myös saamaan nuoret ymmärtämään ja kantamaan vastuunsa itsestään, muista ihmisistä ja ympäristöstä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että Protu pyrkisi kertomaan mitä valintoja kannattaa tehdä, vaan tarkoituksena on ohjata nuoret tekemään valintansa itsenäisesti, hyvin perustelemalla ja seuraukset ymmärtämällä. Tässä prosessissa olennaisina osina ovat tiedon ja sen kriittisen tarkastelun hyödyntäminen. (Prometheus-leirin tuki ry 2015h.)

Prometheus-leireillä tarkastelu painottuu paljon elämäkatsomukseen, joka sisältää muun muassa käsityksen itsestä ja suhteesta toisiin ihmisiin. Se sisältää myös suhteen omaan elämään, aiempiin kokemuksiin sekä toiveet, tulevaisuudensuunnitelmat, omat arvot, suhtautumisen erilaisiin asioihin ja käsitykset ympäröivästä maailmasta. Näitä asioita ja kysymyksiä pohditaan erilaisten teemojen ja menetelmien avulla. Tällä tavalla nuori voi selkeyttää ja hahmottaa omaa elämäkatsomustaan ja hän voi saada valmiuksia kehittää sitä myös leirin jälkeen. Leirillä pyritään myös vahvasti yhteistyöhön. Ohjaajista ja apuohjaajista koostuva ohjaajatiimi tekee tiivistä yhteistyötä leiriläisten kanssa. Tällä pyritään luomaan hyvää yhteishenkeä, luottamusta ja läheisyyttä ja se mahdollistaa myös tasa-arvoisen ja demokraattisen keskusteluilmapiiirin. Näiden tavoitteiden lisäksi Protu haluaa tarjota leiriläisille myös miellyttävän elämyksen, joka käsittää leirin kokonaisuudessaan. (Prometheus-leirin tuki ry 2015h.)

Protun kasvatuksellisiin periaatteisiin kuuluu nuorten omanarvontunnon vaaliminen ja nuorten kunnioittaminen, heidän rohkaiseminen luovuuteen ja itsenäiseen ajatteluun sekä ohjaaminen siten, että nuoret kykenisivät ajattelemaan luovasti ja kriittisesti elämään liittyvistä kysymyksistä ja löytämään elämäntavan, joka olisi mielekäs jokaisen itsensä kannalta unohtamatta toisia. Periaatteisiin kuuluu myös demokraattisten periaatteiden soveltaminen, nuorten omien elämäkatsomuksien huomioiminen ja nuorten motivoiminen ja kannustaminen niin, että he pystyisivät tarttumaan hankaliinkin eettisiin ongelmiin. (Prometheus-leirin tuki ry 2015h.)

Vuoden 2013 syyskokouksen vahvistamassa tulevaisuudensuunnitelmassa Protu asetti leirien tavoitteiksi yhteiskunnan moniarvoisuuden ja ihmisten yhdenvertaisen kohtelemisen. Lisäksi tulevaisuudenkuvassa asetetaan tavoitteeksi leiriläisten

kasvattaminen suhtautumaan muihin ihmisiin ennakkoluulottomasti ja stereotyyppittömästi. (Prometheus-leirin tuki ry:n tulevaisuudenkuva 2023 2013, 1.)

2.2 Prometheus-leiri aikuistumis- ja siirtymäriittinä

Prometheus-leiri voidaan nähdä myös siirtymä- tai aikuistumisriittinä. Aikuistumisleirejä on ajateltu usein aikuistavina tapahtumina, mutta nykyisin esimerkiksi rippikoulun merkitys aikuistumisriittinä on heikentynyt. Nykyisin aikuistumisleireillä ei ole tavallisesti varsinaista merkitystä esimerkiksi seurustelemisen aloittamisessa. (Niemelä 2002, 115.)

Prometheus-leirin toimiminen aikuistumisriittinä kohtaa kuitenkin nykypäivänä pieniä ristiriitoja. Nuoruus on ikävaiheena yhä pidempi ja esimerkiksi 15-vuotias ei enää kuvittele itseään lapseksi. Nuoret kokevat usein lapsuuden päättyneen jo 12–13-vuotiaana. Samalla opiskelu on pidentynyt sekä työelämään siirtyminen että perheen perustaminen ovat siirtyneet yhä myöhemmäksi, joten aikuisuuskin on tavallaan siirtynyt myöhemmäksi. Näiden asioiden vuoksi Prometheus-leiriä on vaikea ajatella nuoruudesta aikuisuuteen tai vaihtoehtoisesti lapsuudesta nuoruuteen siirtymisenä. Tästä huolimatta Prometheus-leirin käyneet kokevat usein aikuistuneensa leirin aikana. (Niemelä 2002, 115.)

Tällaiselle rituaalinomaiselle tapahtumalle on kuitenkin yhä suurta kysyntää. Tämä voi johtua siitä, että erilaisilla siirtymäriiteillä on vahvat perinteet kaikkien kansojen keskuudessa. Rituaalit ja riitit saavat ihmiset kokemaan jäsenyyttä johonkin ja tätä kautta myös turvallisuutta. (Niemelä 2002, 115.)

Prometheus-leireillä käsiteltäviä teemoja ja niiden sisältöjä voi kuitenkin nähdä aikuisuuteen valmistavina. Mahdollisuus keskustella tärkeistä asioista voi toimia esimerkiksi avaimena aikuistumiseen. Monet havahtuvat leireillä ensimmäistä kertaa kunnolla pohtimaan elämän keskeisimpiä kysymyksiä. Vaikka leirit eivät teekään kenestäkään aikuista, niin ne voivat olla avainasemassa nuoren aikuistumisen prosessien käynnistämisessä. (Niemelä 2002, 115–116.)

Vaikka Prometheus-leiri ei ehkä toimi varsinaisesti aikuistumisriittinä, sen rooli siirtymäriittinä on kuitenkin selvästi havaittavissa. Siirtymäriitin kaikki vaiheet voidaan havaita leiristä. Ensimmäisenä tulee irtaantuminen kun nuoret lähtevät omassa porukassaan tavallisen elämän ulkopuolelle. Seuraavana vaiheena voidaan nähdä siirtymäaika, jolloin pohditaan elämänkysymyksiä, aikuisuutta sekä itsenäistymistä. Lopussa oleva Prometheus-juhla toimii viimeisenä vaiheena, kun nuori tavallaan siirretään elämänsä seuraavaan vaiheeseen, jota voidaan ajatella aikuisuuden sijaan ikään kuin aikuisempana nuoruutena. Leirit voivat toimia myös nuorten vanhemmille omanlaisina siirtymäriitteinä, kun vanhemmat siirtyvät Prometheus-juhlan myötä aikuistuvan nuoren vanhemmiksi. (Niemelä 2002, 116.)

3 TIEDOTTAMINEN JA KOULUTIEDOTUS

3.1 Mitä tiedottaminen on?

Tiedottamisella yritetään saada aikaan muutoksia asenteissa, tiedoissa ja taidoissa käyttäytymisessä (Mikkelin läänin taidetoimikunta ym. 1980, 7). Toimivan tiedottamisen on saatava kohderyhmän huomio, ja sen on vaikutettava kohteeseen niin kuin viestin lähettäjä on halunnut (Högström 2002, 9).

Tiedottaminen ja viestintä käsitteinä risteävät useissa lähdemateriaaleissa. Esimerkiksi teoksessa Yhteiskunnallinen viestintä (Högström 2002, 9) on luvun otsikkona ”Tiedottamisesta tavoitteelliseen viestintään – yhteiskunnallisen viestinnän uusi aika”, kun taas Yhdistystoimijoiden (Yhdistystoimijat 2015) sivuilla otsikon ”Viestintä” alla puhutaan tiedottamisen eri tavoista.

Tiedottaminen on tärkeä osa yhdistystoimintaa ja sen päämääränä on yhdistystoiminnan tavoitteiden toteutuminen (Yhdistystoimijat 2015). Tiedottamisessa oikean kohderyhmän valinnalla on sitä suurempi merkitys mitä pienemmät resurssit ovat käytettävissä (Ikävalko 1999, 25). Viestinnällä tiedotetaan jäsenistöä yhteisistä asioista, tehostetaan yhteistyötä ja tehdään yhdistys tunnetuksi (Ekroos & Laakso 2014, 3).

Tiedottamista on sekä sisäistä että ulkoista. Sisäinen viestintä on vuorovaikutusta ja tiedonkulkua esimerkiksi yhdistyksen eri toimijoiden välillä. Ulkoisella tiedottamisella

voidaan kertoa, mitä on saatu aikaan tai miten yhdistys toimii. (Ekroos & Laakso 2014, 4). Ulkoisella tiedottamisella yhdistys lisää näkyvyyttä ja saattaa motivoida toimintaan mukaan uusia jäseniä (KSL opintokeskus 2015).

Tiedottaminen ja markkinointi ovat lähellä toisiaan olevia käsitteitä. Kun tiedotuksen tavoitteena on saada yhteisön tai hankkeen asiasisältö ja merkitys julkisuuteen, niin markkinoinnin tavoitteena on toiminnan tai tuotteen tunnetuksi tekeminen ja myynnin kasvattaminen, ja yhteisöillä yhteisökuvan parantaminen tai luominen (Kylmämetsä Minna 2013, 14). Protussa käytetään käsitettä ”tiedottaminen” vaikka sen voi hyvin käsittää markkinoinniksikin. Kouluihin lienee pääsevän helpommin tiedottamaan kuin markkinoimaan.

Tiedottamistapoja on useita, muun muassa esitteet, tiedotteet, tiedotustilaisuudet, sosiaalinen media, internet, vuosikertomukset, asiakaslehdet, henkilöstölehdet, henkilökohtainen kontakti ja koulutiedotus (Siukosaari 2002, 3). Toiminnallinen tiedottaminen, jossa tiedon omaksuminen perustuu ennen kaikkea oppijan omaan toimintaan ja tekemiseen, on vaikuttavinta (Siippainen 2015).

Nuorisotiedottamisessa keskitytään välittämään tietoa ja nuorten päätettävissä on se, haluavatko he tämän tiedon ottaa vastaan. Neutraali suhtautuminen nuorten esittämiin kysymyksiin ja tiedottamisen objektiivisuus ovat nuorisotiedotuksessa tärkeitä. Tiedottajan tehtävänä on kertoa myös mahdollisista vaihtoehdoista ja pitäytyä tekemästä päätöksistä nuorten puolesta. (Laukkanen 2003, 60.)

Nuorisotiedotuksella on tärkeä rooli ja nuoret tarvitsevat tietoa erityisesti lapsuudesta aikuisuuteen siirryttäessä. Kyseisessä vaiheessa nuorten on tehtävä useita tärkeitä päätöksiä joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia heidän tulevaisuuteensa. Vaikutukset voivat liittyä muun muassa koulutukseen, työllistymiseen, itsenäistymiseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseen. Yläkouluikäiset ovat juuri tässä siirtymävaiheessa ja tasapuolinen tiedon saaminen onkin siksi hyvin tärkeää. (European youth information and counselling agency 2016.)

Kun aikuiset pystyvät usein luottamaan omiin kokemuksiinsa, nuoret saavat vastaansa useita päätöksentekohetkiä ensimmäistä kertaa elämässään. Heidän tulee pystyä luottamaan, että tietoa on tasapuolisesti tarjolla ja se on luotettavaa. Nuorilla on oikeus

saada monipuolista tietoa tasapuolisesti ja heitä on tuettava tiedonhankinnassa ja päätöksenteossa, sillä tämän päivän tietoyhteiskunnassa tieto on tärkeämpää kuin koskaan (European youth information and counselling agency 2016.)

3.2 Koulutiedottaminen

Yksi harvoista koulutiedottamista järjestävistä tahoista on ammattiyhdistyksiin yhteistyössä koulujen kanssa. Koulutiedottaminen tässä kontekstissa tarkoittaa opiskelijoiden tapaamista ja paikkakunnan ammattialan toimintaa. Tämä lähentää opiskelijoita ja työelämän ammattilaisia ja asiantuntijoita. Koulutiedottajan tehtävänä on kehittää opiskelijoiden työelämätuntemusta ja -osaamista omaa ammatillisuuttaan ja osaamistaan hyödyntäen sekä esitellä alan ammattiliittoa. (Jyty 2015.)

Tiedottamisessa on tärkeää olla perillä tiedotuksen etiikasta. Varsinkin nuorisotiedotuksessa on otettava huomioon, että se on puolueetonta ja hyötynäkökohdista riippumatonta (Härmä 2003, 41).

Koulutiedottamisessa on se hyvä puoli, että pieni kohderyhmä on saatu paikalle tiedotustilaisuuteen. Tällöin tiedotustapahtumasta saadaan hyvällä tavalla kaksisuuntainen ja heti pystytään vastaamaan kysymyksiin ja estämään väärinkäsitykset. (Siukosaari 1999, 94.)

3.3 Protun tiedottaminen

Protu tiedottaa jäseniään muun muassa sosiaalisen median ja jäsenlehtensä kautta. Yhdistykseen kuulumattomille nuorille on suunnattu muun muassa koulutiedotusta, joka toimii vapaaehtoisvoimin. Protu värvää Prometheus-leirin käyneitä nuoria kiertämään haluamallaan yläkouluilla kertomassa yhdistyksen toiminnasta. Tämä tiedottaminen tapahtuu yleensä ET- ja uskonnontunneilla tai vaikkapa aamunavauksessa. Vapaaehtoiset saavat Protulta tietopaketin mukaansa ja saavat suhteellisen vapaat kädet tiedotuksen toteuttamiseen. (Prometheus-leirin tuki ry 2015i.)

Protun koulutiedotuksen tavoitteena on tavoittaa mahdollisimman paljon nuoria ja kertoa, mitä Prometheus-leirit ovat ja mitä niillä tehdään. Vapaaehtoiset tiedottajat kertovat leirin teemoista ja millä tavalla niitä käsitellään. He voivat kertoa myös

esimerkiksi omia kokemuksiaan leireistä. Koulutiedotuksen toivotaan tapahtuvan myös mahdollisimman aikaisin, jotta Protusta kiinnostuneet nuoret ehtivät myös ilmoittautumaan leirille. Nuorien on vaikea löytää leireille jos he eivät ole koskaan sellaisista kuulleet ja tästä syystä koulutiedotus on tärkeää. Tiedotuksen myötä yhä useampi nuori saa kuulla Protusta ja saattaa täten myös innostua lähtemään leirille. Protun mukaan valitettavan harvat nuoret tietävät Protusta ja Prometheus-leireistä. (Prometheus-leirin tuki ry 2015i.)

Joulukuussa vuonna 2014 Protu järjesti perinteisen paikallisosastojen koulutiedotuskilpailun, joka kesti vuoden 2015 toukokuun loppuun saakka. Kilpailussa nuorten tehtävänä oli ilmoittaa, kun he olivat käyneet tiedottamassa kouluissa ja minkä paikallisryhmän hyväksi tiedotus tehtiin. Eniten tiedotuksia kerännyt paikallisosasto voitti palkinnon. (Prometheus-leirin tuki ry 2014.)

Protu kertoo Facebook-sivullaan (2015), että he lähettävät jokaiselle koululle ja ET-opettajalle tietopaketin toiminnastaan ja opettajien päätettävissä on se, välitetäänkö tieto nuorille (Protu Facebook 2015). Omien kokemusiemme mukaan läheskään aina tieto ei kulje kuitenkaan perille asti ja tämä ongelma on merkittävä etenkin pienillä paikkakunnilla. Tiedotus kohdennetaan myös lähinnä ET-opiskelijoille ja täten uskontokuntiin kuuluvat nuoret jäävät helpommin vaille tietoa Protusta ja eivät ole täten tasa-arvoisessa asemassa koulutovereihinsa nähden.

Syyksi koulutiedotuksen niukkuuteen Protu mainitsee Facebook-sivullaan (2015) vähäiset resurssit. Esimerkiksi kirkolla on palkattua henkilökuntaa hoitamaan koulutiedotustaan muun muassa rippileirien osalta. Näin ollen ei voi olettaa, että Protun vapaaehtois pohjalta toimiva koulutiedotus tavoittaisi yhtä suurta osaa nuorista ja olisi yhtä intensiivistä kuin kirkon vastaava toiminta.

Protu on kirjannut syyskokouksen 2013 vahvistamaan Strategia 2014–2016-linjaukseensa ulkoisen ja sisäisen viestinnän nykytilan, tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Protulla on tavoitteena kehittää sekä ulkoista että sisäistä viestintää. Sen tavoitteena on olla julkisuuskuvaltaan esimerkki avoimesta keskustelukulttuurista ja kriittisestä ajattelusta sekä ihmisten moninaisuutta arvostavasta. Toimenpiteinä julkisuuskuvan parantamisessa on pääasiassa viestiminen aktiivisesti medialle Protun toimintamuodoista. (Prometheus-leirin tuki ry 2013, 2-3.)

Protu on priorisoinut tiedotuksensa kohderyhmiksi vähän alle leiri-ikäiset nuoret (erityisesti uskontokuntiin kuulumattomat), yläkouluikäisten nuorten vanhemmat ja yläkoulujen opettajat (Prometheus-leirin tuki ry 2012). Juuri tässä mainittuun priorisoituun kohderyhmään, eli vähän alle leiri-ikäisiin nuoriin, opinnäytteemme kohdistuu.

Protun viestintäkoordinaattori kertoi käymässämme keskustelussa, että koulutiedotus toimii tällä hetkellä vapaaehtois pohjalta resurssien niukkuuden vuoksi ja nimenomaan vapaaehtoisten oma-aloitteisuuden pohjalta. Vapaaehtoiset käyvät tiedottamassa Protusta pääasiassa kotipaikkakuntiensa yläkouluilla. Tästä johtuen esimerkiksi pienemmät paikkakunnat, joilla Prometheus-leirin käyneitä ei ole juurikaan tai ollenkaan, ovat epäoikeudenmukaisessa asemassa ja eivät myöskään saa samalla tavalla tietoa kyseisestä yhdistyksestä ja sen tarjoamista aikuistumisleireistä. Protu lähettää myös vuosittain jokaiselle koululle ja ET-opettajalle tietopaketin Protusta, mutta on täysin opettajien päätettävissä kertovatko he nuorille tästä. Lisäksi uskonnonopetuksessa olevat nuoret eivät tässäkään tapauksessa saa tasapuolisesti tietoa Protun toiminnasta. Keskustelussa kävi ilmi, että Protun tavoitteena olisi saada tietoa ennen kaikkea eteläpohjalaisten nuorten Protu-tietoudesta.

Protun Ulkoisen viestinnän suunnitelmaan (2012) on kirjattu, että koulutiedottamiseen panostettaisiin enemmän ja se annettaisiin esimerkiksi työharjoittelijan tehtäväksi. Suunnitelmissa on ollut myös, että palkattu työntekijä alkaisi rekrytoida leirin käyneitä vapaaehtoisiksi koulutiedottajiksi.

Monet luulevat, että Prometheus-leirit olisi tarkoitettu ainoastaan uskontokuntiin kuulumattomille nuorille, mutta se ei pidä paikkaansa. Protu painottaa, että leirit ovat tarkoitettuja kaikille, jotka haluavat pohtia kysymyksiä liittyen leirin teemoihin. Nykyään Prometheus-leirin käy Suomessa noin 1,5 % nuorista, mikä tarkoittaa 900–1000 leirin kävijää vuosittain (Prometheus-leirin tuki ry 2015j). Tieto yhdistyksen toiminnasta ja siitä, keille kaikille leirit ovat suunnattuja, ei kuitenkaan käsittääksemme tavoita tällä hetkellä lähellekään kaikkia Suomen yläkoululaisia.

4 TUTKIMUSPROSESSIN ETENEMINEN

4.1 Tutkimuskysymykset

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan sitä, mitä eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat tietävät Prometheus-leirin tuki ry:stä ja Protu-leireistä, mikä mielikuva heillä näistä on ja miten he toivoisivat saavansa tietoa edellä mainituista. Näihin ilmiöihin haetaan vastausta seuraavilla tutkimuskysymyksillä:

1. Mitä Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen oppilaat tietävät Protusta ja sen toiminnasta?
2. Mikä mielikuva eteläpohjalaisilla yläkoulujen oppilailla on Protusta?
3. Mitä kautta eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat haluaisivat saada tietoa Protun toiminnasta?

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksemme on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Määrällistä tutkimusta voidaan kutsua myös tilastolliseksi tutkimukseksi. Määrällinen tutkimus vastaa kysymyksiin mikä, missä, paljonko tai kuinka usein. Tutkimusaineiston keruussa käytetään useimmiten vakiomuotoisia kyselylomakkeita, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Se, että määrällisestä tutkimuksesta saadaan luotettava lopputulos, vaatii riittävän suurta ja edustavaa otosta. (Heikkilä 2008, 16–17.)

Määrällisessä tutkimuksessa ilmiötä kuvataan numeerisen tiedon pohjalta. Asioita voidaan esittää myös erilaisilla taulukoilla ja kuvioilla. Monesti vertaillaan myös ilmiöiden välisiä riippuvaisuuksia tai niissä tapahtuneita muutoksia. Määrällisellä tutkimuksella saadaan yleensä selvitettyä vallitseva tilanne mutta ei riittävästi sitä, miksi asiat ovat juuri niin. (Heikkilä 2008, 16.)

Aineistonkeruumenetelmänä tutkimuksessamme on kyselytutkimus, jonka toteutimme webropol-kyselynä etelä-pohjalaisille yläkoululaisille. Valitsimme tutkimusmenetelmäksi kyselytutkimuksen koska halusimme suunnata kyselyn kaikille etelä-pohjalaisille yläkoulun oppilaille, eli kyseessä on kokonaistutkimus, jolloin

tutkitaan koko perusjoukko. Kyselyn olisi voinut toteuttaa myös otantatutkimuksena, jolloin kysely olisi tehty vain tietyille perusjoukon osalle. (Heikkilä 2008, 14.) Suuren vastaajajoukon tavoittaminen sähköisellä kyselylomakkeella on nykyaikaisessa teknologiayhteiskunnassa helppoa.

Sähköisen kyselylomakkeen tekeminen vaatii asiantuntemusta, ja onnistunut tutkimus riippuu todella paljon sen teknisestä toteuttamisesta. Sähköisessä tutkimuksessa on ratkaistava, miten kyselylomake saadaan vastaajille ja kuinka saadaan estettyä kohdejoukon ulkopuolisten vastaaminen kyselyyn. Toinen riski on, että sama vastaaja vastaa useampaan kertaan samaan kyselyyn. Vaikka kyselytutkimuksella on monia eroavaisuuksia esimerkiksi haastattelututkimukseen, useimmat tutkijat ovat sitä mieltä, etteivät niillä saadut tulokset juurikaan ero toisistaan. (Heikkilä 2008, 18–19.)

Kyselytutkimus on hyvä keino kerätä ja tarkastella tietoa esimerkiksi erilaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä tai ihmisten asenteista ja arvoista (Vehkalahti 2014, 11). Kyselytutkimus on pääasiassa määrällistä tutkimusta, missä käytetään tilastollisia menetelmiä. Sanallisesti voidaan antaa vastauksia kysymyksiin tai täydentäviä tietoja sellaisissa tapauksissa, joissa asian esittäminen numeroina olisi vaikeaa. (Vehkalahti 2014, 13.) Tekemässämme kyselyssä on myös avoimia, sanallisia, vastausvaihtoehtoja. Nämä sanalliset vastaukset analysoidaan laadullisesti.

4.3 Aineistonkeruuprosessin eteneminen

Aineistonkeruuprosessi alkoi kyselylomakkeen laatimisella. Kyselyn pohjana meillä oli keskustelut ja toiveet opinnäytetyömme tilaajan toimivalta Prometheus-leirin tuki ry:ltä. Kun saimme mielestämme hyvän rungon kasaan, hyväksyimme sen tilaajalla ja testasimme sitä tekemällä kaksi koehaastattelua, yhden rippilein käyneelle nuorelle ja toisen Prometheus-leirin käyneelle. Haastatteluista saatujen kokemusten perusteella muokkasimme kyselyn lopulliseen muotoonsa.

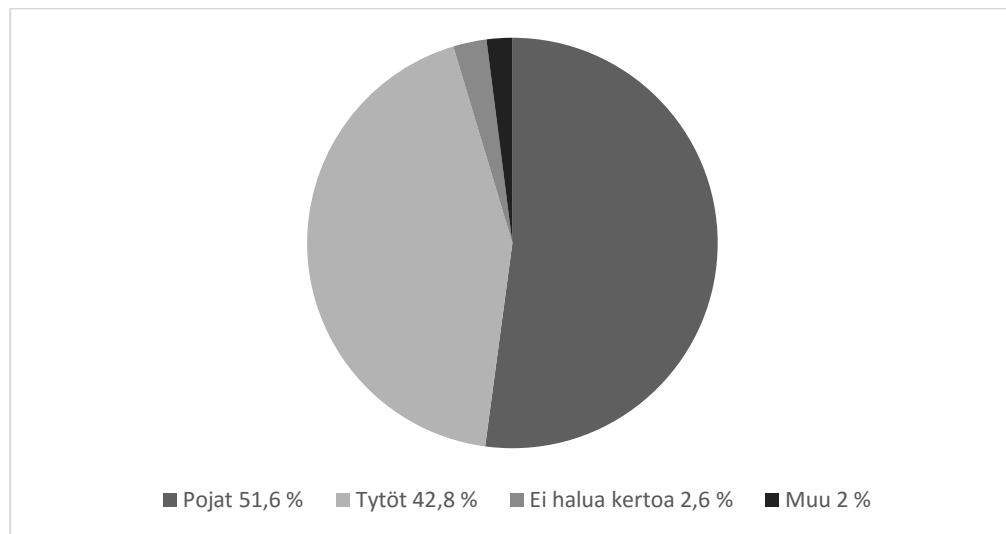
Lähetimme kyselylomakkeen joulukuun alkupuolella etelä-pohjalaisten yläkoulujen rehtoreille saatteena pyyntö, että kysely toteutettaisiin ennen joulua esimerkiksi uskonnon tai yhteiskuntaopin tunnilla. Ennen joulua vastauksia tulikin yli 80. Tammikuun alussa laitoimme vielä muistutusviestin rehtoreille, että tutkimuksemme kaipasi vielä lisää vastauksia. Tällä hetkellä vastauksia oli 103 joka on jo aika kattava

otos. Aktivoiduimme asian kanssa vielä kerran helmikuun alkupuolella, ja laitoimme vielä yhden muistutuksen rehtoreille. Tämä tuotti sen verran tulosta, että lopulliseksi vastausmääräksi tuli 153. Lopuksi soitimme kaikki Etelä-Pohjanmaan koulut läpi saadaksemme tietää, kuinka montaa henkilöä kyselytutkimuksemme koskee. Kohdejoukkomme (N) oli 6418 oppilasta, eli lopulliseksi vastausprosentiksi tuli 2,4.

Kyselyyn vastaaminen oli oppilaille vapaaehtoista ja se suoritettiin anonyymisti. Tällä tavoin varmistimme, että vastanneiden henkilöiden henkilöllisyyttä ei ole mahdollista saada aineistosta, tai tutkimuksesta selville.

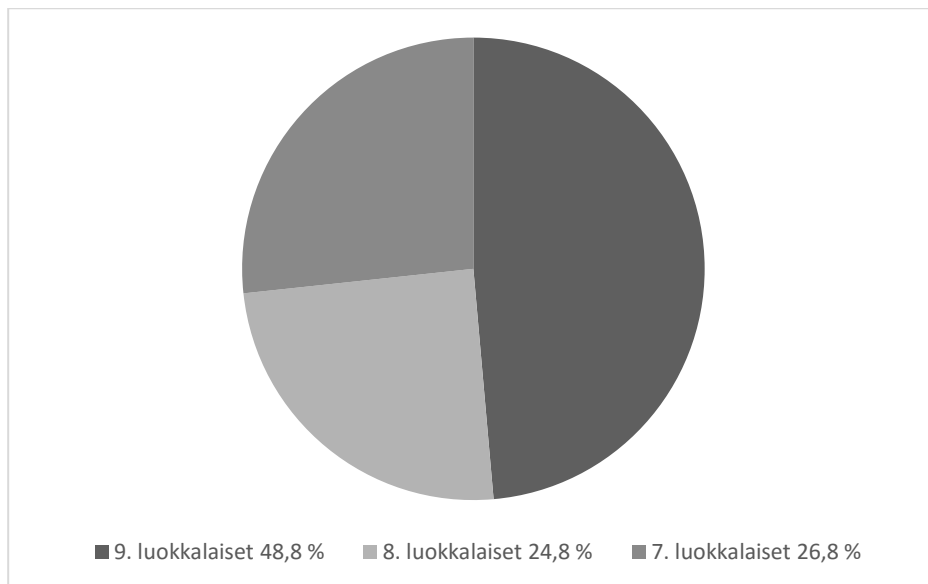
4.4 Aineisto

Kyselyyn vastanneista oppilaista poikia oli 51,6 % (79), tyttöjä 42,8 % (67), 2 % valitsi vaihtoehdon ”muu” (3) ja 2,6 % ei halunnut kertoa sukupuoltaan (4) (kaavio 1).

KAAVIO 1 Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma (n=153)

7. luokkalaisia vastaajista oli 26,8 % (41), 8. luokkalaisia 24,8 % (38) ja 9. luokkalaisia 48,8 % (74) (kaavio 2).

KAAVIO 2 Kyselyyn vastanneiden jakauma luokka-asteittain (n=153)

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen oppilaiden tietämys Protusta

Eteläpohjalaisten nuorten tietämys Protusta vaikuttaa melko vähäiseltä. Kaikista kyselyyn vastanneista ainoastaan vajaalla kymmenyksellä (8,5 %) oli jotain tietoa Protusta. Kyselyyn vastanneista tytöistä vain reilulla kymmenyksellä (11,9 %) oli jonkinlaista tietoa Protusta, kun taas pojilla tietäjien osuus oli reilusti alhaisempi (7,5 %). 7. luokkalaisilla tietoa oli alle kymmenyksellä (7,9 %), ja 9. luokkalaisilla reilulla kymmenyksellä (12,2 %).

Eri luokilla olevia tyttöjä ja poikia vertaillen ero protu-tiedossa kasvoi suuremmaksi. Kyselyyn vastanneista 9. luokkalaisista tytöistä yksi seitsemästä (14,3 %) tiesi Protusta, kun taas 7. luokkalaisista tytöistä Protusta tiesi vain 7,1 %. Pojilla ei ollut yhtä merkittävää eroa 7. ja 9. luokkalaisten tietämyksen välillä (taulukko 1).

Kaikkien ryhmien protu-tietämystä vertaillen käy ilmi, että 9. luokkalaisilla tytöillä on paras tietämys Protusta. Huomattavaa kuitenkin on, että kaiken kaikkiaan paras tietämys on 9. luokkalaisilla (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Kyselyyn vastanneiden 7., 8. ja 9. luokkalaisten tietämys Protusta sukupuolen ja luokka-asteen mukaan (n=153)

Sukupuoli ja luokka	Tietoa Protusta	Ei tietoa Protusta	Yhteensä
<i>Muu/ei kerro 7. ja 9. luokka</i>	0 %	100 %	100 % (4)
<i>Tytöt 7. luokka</i>	7,1 %	92,9 %	100,0 % (14)
<i>Tytöt 9. luokka</i>	14,3 %	85,7 %	100,0 % (40)
<i>8. luokka (kaikki)</i>	0 %	100 %	100 % (38)
<i>Pojat 7. luokka.</i>	8,3 %	91,7 %	100,0 % (24)
<i>Pojat 9. luokka</i>	9,1 %	90,9 %	100,0 % (33)

Eniten Protun tiedettiin olevan jonkunlainen leiri. Kolmestatoista Protusta tienneestä 9 piti Protua vaihtoehtona rippileirille. Kuusi tyttöä tiesi Protun olevan vaihtoehto rippileirille, pojista tämän tiesi kolme (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Protusta tiedetyt asiat sukupuolijakauman mukaan (n=13)

Sukupuoli	Vaihtoehto rippikoululle	Joku leiri	Elämäkatsomusta, ei uskontoa
<i>Tytöt</i>	6		2
<i>Pojat</i>	3	2	
<i>Yht. (n=13)</i>	9	2	2

Tuloksista selvisi, etteivät 7. luokkalaiset pidä Protua vaihtoehtona rippileirille mutta jonkunlaisena leirinä kuitenkin. Kaikki, jotka pitivät Protua vaihtoehtona rippileirille, olivat 9. luokkalaisia (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Protusta tiedetyt asiat luokka-asteittain (n=13)

Luokka	Vaihtoehto rippikoululle	Joku leiri	Elämäkatsomusta, ei uskontoa
<i>7. luokka</i>		2	1
<i>9. luokka</i>	9		1
<i>Yht. (n=13)</i>	9	2	2

Kolmestatoista Protusta tienneestä 10 kertoi mistä he olivat saaneet tiedon Protusta, Yleisin tiedonsaantikanava yläkoulun nuorilla oli ollut koulu. Puolet Protusta tienneistä kertoi kuulleensa Protusta koulussa. 7. luokkalaisista kaikki olivat kuulleet Protusta

koulussa, mutta 9. luokkalaisten vastauksissa oli enemmän hajontaa koulun ja sosiaalisen median (some) ollessa yhtä yleisiä tietolähteitä. 9. luokkalaisten poikien joukossa koulu oli myös ainoa tietolähde, kuten oli 7. luokkalaisillakin pojilla (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Luokka-astejakauma tiedonsaantikanavan mukaan (n=10)

<i>Luokka</i>	Koulu	Some	Kaverit	Useampi
<i>7. luokka</i>	2			
<i>9. luokka</i>	3	3	1	1
<i>Yht. (n=10)</i>	5	3	1	1

Ainoastaan tytöillä sosiaalisella medialla oli tiedonsaannin kannalta merkitystä. Tyttöillä tietolähteet hajaantuivat myös laajemmalle kuin pojilla (taulukko 5).

TAULUKKO 5. Sukupuolijakauma tiedonsaantiväylän mukaan (n=10)

<i>Sukupuoli</i>	Koulu	Some	Kaverit	Useampi
<i>Tytöt</i>	1	3	1	1
<i>Pojat</i>	4			
<i>Yht. (n=10)</i>	5	3	1	1

5.2 Oppilaiden toiveet Protusta tiedottamisesta

Eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat halusivat saada tietoa Protusta ennen kaikkea koulun kautta. Reilu puolet (54,3 %) tähän kysymykseen vastanneista oppilaista piti koulua parhaana tiedottamisen väylänä. Reilu kolmannes (35,4 %) oppilaista näki myös internetin ja sosiaalisen median (some) tärkeänä väylänä. Kolmanneksi suosituimpana, mutta selkeästi hieman vähemmän tärkeänä (14,9 %) oppilaat näkivät kavereiden merkityksen tiedottamisessa. Nuorisotiloilta ja nuorisotyöntekijöiltä ei toivottu kovinkaan suurta (9,4 %) roolia tiedottamisessa. Myöskään vanhempien ja tapahtumien roolia tiedottamisessa nuoret eivät juurikaan kaivanneet. Mieluisiksi tiedottamisen väyliksi vanhemmat koki 6,3 % ja tapahtumat ainoastaan 3,1 % oppilaista.

Koulun mieluisaksi tiedottamiskanavaksi kokevista poikia oli hieman yli puolet (52,2 %) ja tyttöjä taas hieman alle (46,4 %) ja näiden lisäksi vastanneissa oli myös pieni vähemmistö (1,4 %) muunsukupuolisia. Sosiaalisen median ja internetin kautta tietoa

toivoneissa taas tytöt olivat enemmistönä ja heitä kyseisen vaihtoehdon valinneista oli lähes 60 %. Pojat sen sijaan näkivät näiden tiedotuskanavien roolin hieman vähäisempänä (40,0 %). Pieni osa (2,2 %) sosiaalisen median ja internetin hyväksi tiedottamiskanavaksi kokevista oli muunsukupuolisia.

Tytöt näkivät kavereiden roolin tärkeämpänä tiedottamisessa kuin pojat. Kavereiden kautta tietoa kaivanneista tyttöjä oli 57,9 % ja poikia taas 36,8 %. Pieni vähemmistö (5,3 %) tämän vaihtoehdon valinneista ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Nuorisotilojen ja nuorisotyöntekijöiden kautta tapahtuvan tiedottamisen tytöt (75,0 %) kokivat selvästi poikia mieluisampana. Pojista ainoastaan 16,7 % näki kyseisen tiedotusväylän mielekkäänä. Lisäksi 8,3 % tämän väylän valinneista ei halunnut kertoa sukupuoltaan.

Vanhempien kautta tiedotusta toivovissa tytöt olivat jälleen enemmistönä. Tytöt kaipasivat selvästi enemmän (75,0 %) tiedotusta vanhempien osalta, kuin pojat (25,0 %). Tytöt näkivät myös tapahtumien roolin tärkeämpänä kuin pojat, ja tyttöjen osuus oli tässäkin tapauksessa 75,0 % poikien muodostaen jälleen loput 25,0 %.

7. luokkalaiset (n=55) kaipasivat tiedotusta pääasiassa koulun kautta ja lähes puolet heistä oli sitä mieltä. Toiseksi suosituimman somen ja internetin mielekkääksi tiedotuskanavaksi koki vain reilu viidesosa. Kolmanneksi mielekkäimpänä vaihtoehtona 7. luokkalaiset kokivat kaverit ja noin 15 % halusi tietoa heidän kauttaan. Noin kymmenesosa 7. luokkalaista koki myös vanhemmat hyväksi tiedottamisen kanavaksi. Nuorisotilat, nuorisotyöntekijät ja tapahtumat eivät olleet 7. luokkalaisten mielestä tärkeitä tiedottamisessa. Nuorisotilat ja nuorisotyöntekijät ja tapahtumat mielekkäiksi tiedotuskanaviksi koki murto-osa 7. luokkalaista.

Koulu oli myös 8. luokkalaisten (n=40) mielestä tärkein tiedotuskanava ja myös heistä lähes puolet oli sitä mieltä. Myös 8. luokkalailla some ja internet oli toiseksi mielekkäimpinä vaihtoehtoina ja heistä vajaa viidesosa koki ne tärkeiksi. Kaverit eivät olleet 8. luokkalaisten aivan yhtä tärkeitä tiedotuksessa, kuin 7. luokkalaisten. 8. luokkalaista kymmenesosa koki heidät mielekkäiksi tiedotuskanaviksi. Vähiten 8. luokkalaisten kaipasivat tiedottamisessa 7. luokkalaisten tapaan nuorisotiloja ja nuorisotyöntekijöitä sekä tapahtumia ja ne saivat melko pientä kannatusta.

9. luokkalaisilla (n=77) koulu sekä some ja internet olivat lähes yhtä toivottuja tiedotuskanavia. Koulu oli kuitenkin heidänkin mielestään hieman mielekkäämpi ja reilu kolmasosa koki sen sellaisena. Some ja internet taas sai lähes tasan kolmasosan kannatuksen. 9. luokkalaiset kaipasivat myös muita luokka-asteita enemmän tiedotusta nuorisotilojen ja nuorisotyöntekijöiden kautta, ja yli kymmenesosa toivoikin tiedotusta kyseisen kanavan kautta. Kaverit olivat 9. luokkalaisilla pienemmässä roolissa tiedottamisessa kuin 7. ja 8. luokkalaisilla, ja reilusti alle 10 % kaipasi tietoa heidän kauttaan. Kuten muutkin luokka-asteet, niin 9. luokkalaiset eivät kaivanneet juurikaan tiedotusta tapahtumien kautta.

5.3 Oppilaiden mielikuvat Protusta

5.3.1 Mielikuvat yleisellä tasolla

44,4 % vastaajista ei omannut mitään mielikuvia Protusta. Tyttöillä mielikuvia oli yhtä paljon (48,5 %) kuin pojillakin (48,5 %). Pieni osa heistä, jotka eivät omanneet mitään mielikuvia Protusta, oli muunsukupuolisia (1,5 %) ja heitä, jotka eivät halunneet kertoa sukupuoltaan (1,5 %). Vastaukset olivat lähes yksinomaan ”en tiedä” tai ”ei mitään” – tyyppisiä kommentteja, joskin poikkeuksiakin oli mukana.

”En tiedä vielä oikeen, mitä se meinaa.” (V1)

Mielikuvakysymykseen vastanneista 7. luokkalaisista suurin osa ei omannut mitään mielikuvia Protusta. 7. luokkalaiset eivät nähneet myöskään Protua kovin positiivisessa mielessä ja vain pienellä osalla olikin siitä positiivisia mielikuvia. 7. luokkalaisille heräsi lähes puolet enemmän negatiivisia kuin positiivisia mielikuvia. Neutraalit mielikuvat olivat taas yhtä yleisiä, kuin negatiiviset (taulukko 5).

8. luokkalaisilla mielikuvakysymykseen vastanneilla ei ollut lähes ollenkaan mielikuvia Protusta. 8. luokkalaisille ei herännyt lainkaan positiivisia tai negatiivisia mielikuvia. Ainoastaan vajaalla kymmenyksellä 8. luokkalaisista kysymykseen vastanneista oli neutraaleja mielikuvia (taulukko 5).

Myöskään mielikuvakysymykseen vastanneista 9. luokkalaisista suurin osa ei omannut lainkaan mielikuvia Protusta. 9. luokkaisille heräsi kuitenkin positiivisia mielikuvia

suhteessa enemmän, kuin muille luokka-asteille. 9. luokkalaisten negatiiviset mielikuvat olivat kuitenkin lähes yhtä yleisiä kuin heidän positiiviset mielikuvansa ja sen sijaan neutraaleja mielikuvia heillä ei ollut juuri lainkaan (taulukko 6).

TAULUKKO 6. Mielikuvakategoriat luokka-asteittain (n=94)

<i>Luokka</i>	Ei mielikuvia	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yht.	n=94
7. luokka	66,7 %	6,7 %	13,3 %	13,3 %	100,0 %	n=30
8. luokka	90,5 %			9,5 %	100,0 %	n=21
9. luokka	67,4 %	16,3 %	14,0 %	2,3 %	100,0 %	n=43

Mielikuvakysymykseen vastanneista tytöt omasivat noin kolme kertaa enemmän positiivisia mielikuvia kuin pojat. Negatiivisia mielikuvia taas tytöille heräsi hieman vähemmän kuin pojille. Neutraaleita mielikuvia heräsi selkeästi enemmän pojille kuin tytöille. Muunsukupuoliset ja sukupuolensa kertomatta jättäneet eivät omanneet lainkaan mielikuvia Protusta (taulukko 7).

TAULUKKO 7. Mielikuvakategorioiden sukupuolijakauma (n=94)

<i>Sukupuoli</i>	Ei mielikuvia	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yht.	n=94
<i>Tytöt</i>	73,3 %	15,6 %	8,9 %	2,2 %	100,0 %	n=45
<i>Pojat</i>	70,2 %	4,2 %	12,8 %	12,8 %	100,0 %	n=47
<i>Muut</i>	100,0 %				100,0 %	n=1
<i>Ei kerro</i>	100,0 %				100,0 %	n=1

Positiivisia mielikuvia omanneiden vastauksista kävi myös ilmi joidenkin nuorten halukkuus käydä Prometheus-leiri sekä saada Protusta lisää tietoa.

”Voisi olla kiva kokemus” (V1)

”Haluaisin kuulla enemmän.” (V2)

Positiivisissa mielikuvissa Protu nähtiin myös hyvänä rippikoulun vaihtoehtona kirkkoon kuulumattomille.

*”Hyvä niille jotka eivät kuulu kirkkoon tai ei halua käydä rippikoulua”
(V1)*

Negatiivisia mielikuvia omanneiden vastauksissa Protu taas nähtiin muun muassa tylsänä, outona ja erikoisena. Näiden lisäksi osalla vastaajista oli myös muunlaisia mielikuvia.

”jotain angsteinejä jossain mökis järvenrannalla” (V1)

”että en halua mennä sinne” (V2)

5.3.2 Leiriin assosioidut mielikuvat

Mielikuvakysymykseen vastanneista kymmenen assosioi Protun myös jollain tapaa leiriin. Näistä kymmenestä neljä näki sen hyvin neutraalissa valossa ja vastaukset olivat keskenään hyvin samanlaisia (taulukko 8).

”Joku leiri.” (V1)

Protun leiriin assosioivista kaksi näki leirin positiivisessa mielessä. Yksi taas näki leirin negatiivisessa valossa ja vastauksista kävi ilmi, että negatiivisissa mielikuvissa Protu yhdistettiin kidutukseen (taulukko 8).

”Kidutus leiri” (V1)

Leirimielikuvan omaavista eniten mielikuvia oli 7. luokkalaisilla. 8. ja 9. luokkalaiset omasivat leirimielikuvia yhtä paljon (taulukko 8).

TAULUKKO 8. Leirimielikuvakategoriat luokka-asteittain (n=10)

<i>Luokka</i>	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yht.
<i>7. luokka</i>		2	4	6
<i>8. luokka</i>			2	2
<i>9. luokka</i>	2			2

Kolme leirimielikuvan omanneista ajatteli myös, että Protu olisi jollain tapaa uskonnollinen.

”Että se olisi joku uskonnollinen leiri” (V1)

”jotian hihhulointi leiriä” (V2)

Protun yhdistäminen leiriin oli yleisempää pojilla kuin tytöillä. Leirimielikuvan omaavissa poikia oli yli puolet enemmän, kuin tyttöjä. Poikien mielikuvat olivat enimmäkseen neutraaleja (taulukko 9).

TAULUKKO 9. Leirimielikuvakategorioiden sukupuolijakauma (n=10)

<i>Sukupuoli</i>	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yht.
<i>Tytöt</i>	2		1	3
<i>Pojat</i>		2	5	7

5.3.3 Protusta tienneiden mielikuvat

Tutkimuksessamme kävi myös ilmi, että niistä kolmestatoista, jotka vastasivat tietävänsä Protusta, seitsemällä oli myös jonkinlainen mielikuva siitä. Yli puolella Protusta tienneellä ja myös mielikuvia omaavalla oli siitä positiivinen kuva. Näitä positiivisia mielikuvia oli ainoastaan 9. luokkalaisilla tytöillä ja heidän vastauksissaan Protua pidettiin muun muassa rentona ja mukavana sekä jotkut olisivat olleet halukkaita myös käymään Prometheus-leirin (taulukko 10).

”joku rento ja hauska leiri” (V1)

”varmaan ihan mukavaa” (V2)

”Mukava leiri rippikoulun sijaan, olisin voinut mennä Protuleirille jos joku kaverini olisi mennyt tai leirejä olisi järjestetty lähempänä.” (V3)

”Olisi kiva käydä protu” (V4)

Negatiivisia mielikuvia löytyi Protusta tienneiltä ainoastaan yhdeltä. Tämä mielikuva oli 9. luokkalaisella tytöllä ja hän ilmaisi käyvänsä mieluummin rippileirin (taulukko 10).

”en tiedä. Mieluummin käyn rippileirin kuin Protun.” (V1)

Neutraaleja mielikuvia Protusta tienneillä oli kahdella. Toinen heistä oli 7. ja toinen 9. luokkalainen ja molemmat poikia. Molemmat heistä assosioivat Protun leiriin, mutta 9. luokkalaisella oli myös laajempi mielikuva Protun luonteesta (taulukko 10).

”Leiri” (V1)

”samanlainen kuin rippileiri mutta siellä ei ole mitään uskonto-asioita vaan enemmänkin elämänohjeita” (V2)

TAULUKKO 10. Protusta tienneiden mielikuvakategoriat sukupuolen ja luokkasteen mukaan (n=7)

<i>Sukupuoli ja luokka</i>	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yht.
<i>Pojat 7. luokka</i>			1	1
<i>Tytöt 9. luokka</i>	4	1		5
<i>Pojat 9. luokka</i>			1	1

6 POHDINTA

Tutkimuksemme tarkoituksena oli selvittää, mitä Etelä-Pohjanmaan yläkoululaiset tietävät ja millainen mielikuva heillä on Prometheus-leirin tuki ry:stä eli Protusta ja mikä heistä olisi mielekkäin tapa saada tietoa Protusta. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena, ja kyselytutkimuskaavake lähetettiin kaikille Etelä-Pohjanmaan

yläkoulujen rehtoreille toimitettavaksi eteenpäin. Vastaajia oli yhteensä 153 ja vastausprosentti oli 2,4.

Ensimmäisenä tutkimuskysymys on ”Mitä Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen oppilaat tietävät Protusta ja sen toiminnasta?”. Tutkimuksessa selvisi, etteivät tutkimukseen vastanneet oppilaat tiedä juuri mitään Protusta. Kaikista vastanneista alle kymmenellä prosentilla oli jotain tietoa Protusta. Yksittäisenä ryhmänä erottui 9. luokkaiset tytöt, joilla tietämys oli kuitenkin yli 14 % tasolla. Yleisimmin Protua pidettiin vaihtoehtona rippileirille. Tietoa nuoret olivat saaneet yleisimmin koulusta ja sosiaalisesta mediasta.

Toinen tutkimuskysymys on ” Mitä kautta eteläpohjalaiset yläkoulujen oppilaat haluaisivat saada tietoa Protun toiminnasta?”. Tutkimuksesta kävi ilmi, että mieluisin tiedon-saantikanava eteläpohjalaisille yläkoulun oppilaille olisi koulu, toiseksi mieluisin olisi sosiaalinen media jonka jälkeen kaverit, nuorisotilat, vanhemmat ja tapahtumat. Iän karttuessa sosiaalinen media ja nuorisotilat nousevat koulun rinnalle mieluisimpana tiedonlähteenä.

Kolmas tutkimuskysymys on ”Mikä mielikuva eteläpohjalaisilla yläkoulujen oppilailla on Protusta?”. Tutkimuksessa selvisi, että alle puolella kyselyyn vastanneista ei ollut mitään mielikuvia Protusta. Oppilailla oli sitä positiivisempi mielikuva Protusta mitä vanhempia he ovat. Samoin tytöillä oli positiivisempi mielikuva kuin pojilla. Tieto ja positiivinen mielikuva näyttää kulkevan aika pitkälti käsi kädessä.

Prometheus-leirin tuki ry:llä on ollut haasteena saada leireille osallistujia Etelä-Pohjanmaalta. Tutkimuksessamme selvisi, ettei eteläpohjalaisilla yläkoululaisilla ole juurikaan tietoa Prometheus-leirin tuki ry:stä tai Protu-leireistä, ja mielikuviakin on alle puolella. Mielestämme tilanne johtuu siitä, ettei Etelä-Pohjanmaan kouluissa käy Protun koulutiedottajia, josta taas johtuu se, ettei myöskään leireille ole saatu osallistujia.

Vaikka eteläpohjalaisissa kouluissa ei ole käynytäkään Protun koulutiedottajia, nuoret saivat useimmiten tietoa Protusta koulussa. Tutkimuksessamme ei selvinnyt, olivatko tietolähteenä olleet kaverit vai kenties opettajat tai nuorisotyöntekijät. Varsinkin nuoremmilla koulu on tärkeä tiedonsaantikanava, kun taas varttuneemmilla sosiaalinen media nousee yhä tärkeämmäksi tiedonsaannin väyläksi.

Samanlainen trendi näkyy myös siinä, mitä kautta nuoret haluaisivat saada tietoa Protusta. 7. luokkalaiset kuulisivat Protusta mieluiten koulussa, kun taas 9. luokkalaisilla sosiaalinen media ja internet nousivat koulun rinnalle mielekkäimpänä tiedonsaantikanavana. Tähän löytyy selitys Helsingin yliopiston tutkimuksesta, joka selvitti lasten ja nuorten sosiaalisen median ja verkkopalveluiden käyttöä. Kyseisestä tutkimuksesta käy ilmi, että ala- ja yläkoulun murrosvaiheessa olevat nuoret käyttävät tietokoneita enemmän pelaamiseen, kun taas muutaman vuoden vanhemmat hakevat jo enemmän tietoa ja käyttävät sosiaalisia medioita (Aarnio & Multisilta 2011, 2).

Mielikuvien suhteen tytöillä oli positiivisempi mielikuva Protusta kuin pojilla. Samoin 9. luokkalaisilla oli huomattavasti positiivisempi mielikuva kuin muilla. Se, mistä tämä johtuu, on vaikea arvailla. Yksi syy voisi olla jo edellä mainittu sosiaalisen median ja internetin käyttö, joka on 9. luokkalaisilla jo paljon vilkkaampaa kuin nuoremmilla. Samoin tyttöjen positiivisempi mielikuva voi selittyä sillä, että tytöt ovat enemmän sosiaalisissa medioissa, kun pojat keskittyvät enemmän pelaamiseen (Kupiainen, Kotilainen ym. 2013, 19). Voi olla, että nuorille, ja varsinkin tytöille, on jäänyt jostain sosiaalisen median kanavista positiivinen mielikuva Protusta.

Osa tietoa omanneista oppilaista ajatteli, että Protu on vaihtoehto rippileirille, sekä heillä oli myös mielikuvia siitä, että se on vaihtoehto rippileirille tai ainakin joku uskonnoton leiri kirkkoon kuulumattomille. Näiden oppilaiden käsitykset ja mielikuvat ovat sinänsä vääriä, koska Prometheus-leirit eivät ole mikään poissulkeva vaihtoehto rippileirille, vaan nuori voi käydä aivan hyvin molemmat. Eli Prometheus-leirin voi käydä, vaikka kuuluisikin kirkkoon. Nämä väärät käsitykset ja mielikuvat, voivat osaltaan vaikuttaa siihen, etteivät eteläpohjalaiset nuoret lähde Prometheus-leirille.

Se, että eteläpohjalaisilla yläkoulujen nuorilla on niin vähän tietoa, tai edes mielikuvia, Protusta, voi johtua siitä, että Etelä-Pohjanmaalla esimerkiksi Lapuan hiippakunnassa kirkkoon kuuluu 82,5 % kun Helsingissä vastaava luku on 63,9 % (YLE 2013). Tämä saattaa olla osaltaan syy siihen, ettemme saaneet kuin 2,4 % vastauksia kyselyymme eteläpohjalaisilta yläkouluilta. Emme osaa sanoa, jättivätkö rehtorit toimittamatta kyselymme eteenpäin vakaumuksellisista vai jostain muusta syystä, tai jättikö opettajat teettämättä kyselyn oppilailla. Ainoastaan yksi rehtori vastasi sähköpostiimme ja lupasi muistuttaa opettajia kyselystämme.

Tutkimuksemme on mielestämme luotettava pienestä vastausprosentista huolimatta. Tutkimistamme aiheista ei ole aikaisempaa tutkimusta johon tuloksia voisi suoraan verrata. Tuloksistamme käy kuitenkin ilmi samansuuntaisia tuloksia kuin nuorten internetin ja sosiaalisen median käytössä.

Tutkimuksemme perusteella suosittelemme Prometheus-leirin tuki ry:lle, että se panostaisi ensisijaisesti koulutiedottamiseen. Koulutiedottamiselle olisi hyvä kehittää toiminnallinen tiedotuspaketti, jonka kuka vaan vapaaehtoinen voisi käydä kouluilla pitämässä. Koulutiedottaminen on myös eteläpohjalaisten yläkoululaisten mielestä paras tapa tiedottaa. Se olisi tutkimuksemme mukaan myös paras tapa tavoittaa sen ikäiset nuoret, jotka tekevät päätöstä lähdöstä aikuistumisleirille.

Toisena kehitysehdotuksemme on, että Prometheus-leirin tuki ry panostaa lisää sosiaaliseen mediaan, joka oli tutkimuksemme mukaan toiseksi suosituin tiedonsaantikanava. Sosiaalisen median merkitys nuorten keskuudessa kasvaa koko ajan, ja entistä nuoremmat seuraavat blogeja ja YouTube videoblogeja. Protu-leirillä nuorten tekemä videoblogi voisi tavoittaa kohderyhmän nuoria todella hyvin. Sosiaalisen median käyttö tiedotuskanavana on kuitenkin haasteellista, koska nuoret siirtyvät melko nopeasti mediasta toiseen. Esimerkiksi vuonna 2013 nuoret eivät käyttäneet ollenkaan Snapchattia eivätkä juurikaan WhatsAppia, mutta nyt WhatsApp on eniten käytetty sosiaalisen median väline ja Snapchat rajussa kasvussa (ebrand Suomi oy 2016). Tästä syystä järjestön pitäisi olla todella ketterästi mukana menossa siellä missä nuoretkin.

Mielestämme yhtenä jatkotutkimuksien aiheena voi olla se, kuinka moni opettaja välittää saamansa tiedon Protusta eteenpäin oppilaille. Tutkimuksessa voisi selvittää ohjaavatko esimerkiksi opettajien omat maailmankatsomukset tiedon välittämistä, ja jos ohjaavat niin miksi. Voisi olla myös aiheellista tutkia, kuinka hyvin Protun vuosittain lähettämät tietopaketit tavoittavat opettajat vai jäävätkö ne vain pölyttymään postin vastaanottaneen henkilökunnan toimistoihin. Viimeisenä jatkotutkimusehdotuksena pohdimme kasvattaisiko tehostettu tiedotus Prometheus-leirien kävijämääriä. Tällainen tutkimus antaisi varmasti paljon arvokasta tietoa Protullekin.

LÄHTEET

Aarnio, Anna ja Multisilta, Jari 2011. Facebook ja YouTube-ne on meidän juttu! Kansallinen tutkimus lasten ja nuorten sosiaalisen median ja verkkopalveluiden käytöstä 2011. PDF-dokumentti. <http://www.cicero.fi/files/Cicero/LastenjanuortensomeCICERO2012.pdf>. Muokattu 3.10.2013. Luettu 3.4.2016.

Ebrand Suomi oy 2016. Some ja nuoret Kyselytutkimus nuorten sosiaalisen median käytöstä. WWW-dokumentti. <http://www.ebrand.fi/somejanuoret2016/tiivistelma/>. Päivitetty 2016. Luettu 1.11.2016.

Ekroos Jonna & Laakso Marleena 2014. Yhdistysten pieni viestintäopas. PDF-dokumentti. http://jake-hanke.fi/wp-content/uploads/2014/04/viestint%C3%A4opas_FIN-AL.pdf. Päivitetty 11.4.2014. Luettu 3.11.2015.

European youth information and counselling agency 2016. History of Youth Information. WWW-dokumentti. <http://eryica.org/page/history-youth-information>. Päivitetty 3.4.2016. Luettu 3.4.2016.

Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy

Härmä, Milla 2003. Nuorisotiedotuksen etiikka. Teoksessa Timonen-Verma, Päivi & Fedotoff, Jaana (toim.) Näkökulmia nuorisotiedotus- ja neuvontatyöhön. Helsinki: Nuorisoasiainkeskus & Oulu: Nuorisoasiainkeskus, 41

Högström, Anne 2002. Yhteiskunnallinen viestintä. Helsinki: Inforviestintä oy.

Ikävalko, Elisa 1999. Käytännön tiedottaminen – yhteisöviestinnän käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Jyty 2015. Koulutiedottaminen. WWW-dokumentti. www.jytyliitto.fi/fi/jyty/aluetoiminta/nuoret/Sivut/Koulutiedottaminen.aspx. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Jyväskylän yliopiston Koppa 2015. Ideariihi. WWW-dokumentti. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/tietotekniikan-opetuksen-perusteet/Opetusmenetelmista-ja-lahestymistavoista/Opetusmenetelmat/ideariihi>. Päivitetty 7.12.2015. Luettu 7.12.2015.

Kupiainen, Reijo, Kotilainen, Sirkku, Nikunen, Kaarina ja Suoninen, Annika 2013. Lapset netissä- Puheenvuoroja lasten ja nuorten netin käytöstä ja riskeistä. PDF-dokumentti. <http://www.mediakasvatus.fi/files/ISBN978-952-67693-3-2.pdf>. Päivitetty 27.10.2014. Luettu 3.4.2016.

KSL opintokeskus. 10. Tiedottaminen. WWW-dokumentti. <http://www.ksl.fi/10-tiedottaminen/>. Päivitetty 7.11.2013. Luettu 3.11.2015.

Kuntoutussäätiö 2015. Malleja arviointiin ja palautteen keräämiseen. WWW-dokumentti. http://www.kuntoutussaatio.fi/tutkimus_ja_kehittaminen/hankkeet/arviointi-ja_tiedon_tuottaminen_systemaattiseksi_sosiaali-ja_terveysalan_jarjestoihin_%2-

8arts%29/malleja_arviontiin_ja_palautteen_keraamiseen. Päivitetty 7.12.2015. Luettu 7.12.2015.

Laukkanen, Kukka-Maaria 2003. Nuorisotiedotus – monipuolinen ja haastava työmuoto. Teoksessa Timonen-Verma, Päivi & Fedotoff, Jaana (toim.) Näkökulmia nuorisotiedotus- ja neuvontatyöhön. Helsinki: Nuorisoasiainkeskus & Oulu: Nuorisoasiainkeskus, 60.

Mikkelin läänin taidetoimikunta, Mikkelin läänin nuorisolautakunta 1980. Tiedottaminen kulttuuri- ja nuorisotyössä.

Niemelä, Kati 2002. Rippikoulu ja Prometheus-leiri aikuistumisriitteinä. Teoksessa Gissler, Mika, Kuurre, Tapio, & Vuori, Mika (toim.) Viattomuudesta vimmaan, 112-116. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 112-116.

Prometheus-leirin tuki ry:n strategia 2013. Prometheus-leirin tuki ry:n strategia 2014–2016. Sähköpostiviestin PDF-dokumentti 30.10.2015.

Prometheus-leirin tuki ry:n tulevaisuudenkuva 2023 2013. Prometheus-leirin tuki ry:n strategia 2014–2016. Sähköpostiviestin PDF-dokumentti 30.10.2015.

Prometheus-leirin tuki ry:n Ulkoisen viestinnän suunnitelma 2012. Sähköpostin Word-dokumentti. 30.10.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2014. Koulutiedotuskilpailu alkaa joulukuussa. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/ajankohtaista/uutiset/2014-11-24/koulutiedotuskilpailu-alkaa-joulukuussa>. Päivitetty 24.11.2014. Luettu 6.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015a. Prometheus-leirit. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/leirit/esite>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015b. Mukaan toimintaan. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/Mukaan%20toimintaan>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015c. Teemat ja ohjelma. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/prometheus-leirit/teemat-ja-ohjelma>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015d. Prometheus-leirien kävijämäärissä huima nousu. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/ajankohtaista/uutiset/2015-10-29/prometheus-leirien-k%C3%A4vij%C3%A4m%C3%A4C-3%A4riss%C3%A4-huima-nousu-%E2%80%93lis%C3%A4kasvua>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015e. Erikoisleirit. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/prometheus-leirit/erikoisleirit>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015f. Seniorileirit. WWW-dokumentti. <https://www.protu.fi/prometheus-leirit/seniorileirit>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015g Aikuisleirit. WWW-dokumentti.
<https://www.protu.fi/prometheus-leirit/aikuisleirit>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015h. Leiritoiminnan periaatteet. WWW-dokumentti.
<https://www.protu.fi/yhdistys/leiritoiminnan-periaatteet>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015i. Lähde koulutiedottajaksi!. WWW-dokumentti.
<https://www.protu.fi/mukaan-toimintaan/koulutiedottajaksi>. Päivitetty 11.11.2015. Luettu 11.11.2015.

Prometheus-leirin tuki ry 2015j. Kysymyksiä ja vastauksia. WWW-dokumentti.
<http://www.protu.fi/prometheus-leirit/kysymyksiä-ja-vastauksia#leirilaismaara>. Päivitetty 3.11.2015. Luettu 3.11.2015.

Protu-lehti 2015. WWW-dokumentti. <http://www.protulehti.fi/protu-lehti/>. Päivitetty 28.9.2015. Luettu 28.9.2015.

Protun Facebook-sivu 2015. WWW-dokumentti.
https://www.facebook.com/protuleirit/posts/10152575261101761?reply_comment_id=10152598059371761&total_comments=2. Päivitetty 3.3.2015. Luettu 28.9.2015.

Siippainen, Mikko 2015. PDF-dokumentti.
http://teholapaisy.wikispaces.com/file/view/Siippainen_11052015.pdf. Päivitetty 20.5.2015. Luettu 3.11.2015.

Siukosaari, Anssi 2002. Yhteisöviestinnän opas. Helsinki: Hakapaino.

Siukosaari, Asko 1999. Markkinointiviestinnän johtaminen. Porvoo: WSOY-kirjapainoyksikkö.

Uskonnonvapaus 2014. Rippikoulu ja vaihtoehdot. WWW-dokumentti.
<http://www.uskonnonvapaus.fi/lapset/aikuistumisleirit.html>. Päivitetty 3.2014. Luettu 3.11.2015.

Vantaan sanomat 2011. Prometheus-leirin suosio kasvaa. WWW-dokumentti.
<http://www.vantaansanomat.fi/artikkeli/62321-prometheus-leirin-suosio-kasvaa>. Päivitetty 15.7.2011. Luettu 2.4.2016.

Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab

Yhdistystoimijat 2015. Viestintä. WWW-dokumentti.
http://www.yhdistystoimijat.fi/?page_id=112. Päivitetty 28.9.2015. Luettu 28.9.2015.

YLE 2013. Katso missä kirkko vetää porukkaa - ja missä karkottaa. WWW-dokumentti. http://yle.fi/uutiset/katso_missa_kirkko_vetaa_porukkaa_-_ja_missa_karkottaa/6547004. Päivitetty 21.3.2013. Luettu 3.4.2016.

Kysely Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen nuorten Protu-tietoudesta.

Tämän kyselyn avulla kerätään tietoa siitä, mitä Etelä-Pohjanmaan yläkoulujen nuoret tietävät Prometheus-leirin tuki ry:stä (yleisemmin käytettynä nimityksenä Protu) ja sen toiminnasta. Samalla selvitetään myös sitä, millä tavoin nuoret haluaisivat saada tietoa Protun toiminnasta. Kyselyyn vastaaminen kestää muutaman minuutin.

Kysely on osa Mikkelin ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogi-opintoihin kuuluvaa opinnäytetyötä. Kyselyllä koottava aineisto käsitellään luottamuksellisesti, eikä aineistosta paljastu missään vaiheessa vastaajien henkilöllisyys. Aineistoa käytetään ainoastaan kyseisessä opinnäytetyössä.

Kiitos avustasi opinnäytetyömme toteuttamiseksi!
Elias Helminen & Timo Tilli

PERUSTIEDOT

1. Luokka *

- 7.
- 8.
- 9.

2. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua kertoa

PROMETHEUS-LEIRITOIMINTA

3. Oletko kuullut Prometheus-leireistä tai Prometheus-leirin tuki ry:stä eli Protusta? *

- Kyllä
Siirry kysymykseen 4
- En
Siirry kysymykseen 5
- En tiedä
Siirry kysymykseen 5

4. Mistä tai keneltä?

- Koulu
- Kaverit
- Vanhemmat
- Some/Internet
- TV/Radio
- Sanomalehti
- Nuorisoyöntekijä
- Muu, keneltä/mistä?

5. Oletko käynyt Prometheus-leirin? *

- Kyllä
Siirry kysymykseen 6
- En
Siirry kysymykseen 7

6. Missä, milloin ja mitä pidit leiristä?

7. Onko joku tuttavasi käynyt Prometheus-leirin? *

- Kyllä
Osaatko kertoa, mitä mieltä tuttavasi oli leiristä?
- Ei

8. Aiotko käydä Prometheus-leirin? *

- Kyllä
 En
 En tiedä

TIEDOTTAMINEN

9. Mitä kautta olisit kiinnostunut saamaan tietoa Protusta?

- Koulu
 Tapahtumat
 Some / Internet
 Nuorisotilat / nuorisotyöntekijät
 Kaverit
 Vanhemmat
 Muu, mistä?

10. Onko koulussasi käynyt Protun koulutiedottaja kertomassa Protusta? *

- Kyllä
 Ei

11. Kerrotaanko Protusta ja sen toiminnasta mielestäsi tarpeeksi koulussa? *

- Kyllä
 Ei

LOPUKSI

12. Mitä tiedät Protusta?

13. Mitä mielikuvia sinulle herää Protusta?